

TANTÁRGYI ADATLAP

I. Tantárgyleírás

Alapadatok			
I.1.	Tantárgy neve (magyarul, angolul)		
	Perifériák építésze • architecture of peripherals		
I.2.	Azonosító (tantárgykód)		
	BMEEPKO08A0		
I.3.	A tantárgy jellege: kontakt órával rendelkező tanegység		
	előadás		
I.4.	Kurzustípusok és óraszámok		
	kurzustípus	heti óraszám	jelleg
	előadás (elmélet)	2	önálló kurzus
	gyakorlat	-	-
	laboratóriumi gyakorlat	-	-
I.5.	Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségi értékelés) típusa		
	évközi jegy (f)		
I.6.	Kreditszám		
	2		
I.7.	Tantárgyfelelős		
	neve:	Kemes Balázs DLA	
	beosztása:	egyetemi adjunktus	
	elérhetősége:	kemes.b@kozep.bme.hu	
I.8.	Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység		
	Középülettervezési Tanszék		
I.9.	A tantárgy weblapja		
	http://www.kozep.bme.hu/kultura-es-epiteszet/		
I.10.	A tantárgy oktatásának nyelve		
	magyar		
I.11.	A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott fél éve		
	Kötelezően választható az alábbi képzéseken:		
	Osztatlan öt éves képzés, 2-3-4		
	BSC képzés 2-3		
	MSC képzés 1-2		
	fenntartható-környezet tantárgycsoportban		
I.12.	Közvetlen előkövetelmények		
	12.A.	Erős előkövetelmény: BMEEPLAA202 Építészet alapjai, Basics of Architecture BMEEPLAA201 Lakóépülettervezés 1., Residential Building Design 1	
	12.B.	Gyenge előkövetelmény:-	
	12.C.	Párhuzamos előkövetelmény:-	
	12.D.	Kizáró feltétel (nem vehető fel a tantárgy, ha korábban teljesítette az alábbi tantárgyak vagy tantárgycsoportok bármelyikét):-	
I.13.	A tantárgyleírás érvényessége		
	Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2017. szeptember 7.		

II.1. Célkitűzések:

Korunk, illetve világunk azon aktuális kérdéseit próbáljuk összegyűjteni és értelmezni, melyek alapvetően hatnak kultúránkra, azon belül is épített környezetünkre. Meghívott vendégek segítségével különböző szakterületek felől keresünk olyan új nézőpontokat, melyek szélesebb viszonyrendszer felállítását teszik lehetővé. A gondolkodás fókuszában mindig egy-egy valós helyszín és egy létező kisközösség áll. Nehézségeik és lehetőségeik adnak értelmezhető léptéket a tágabb összefüggések elemzése közben, illetve teszik élővé az elméleti közelítést. A félév során érintett problémák mindannyiunk életét érintik, egyre nagyobb hatással vannak, ugyanakkor jelenleg megoldatlanok. A most működő rendszereink nagyon kis hatékonysággal kezelik a jelenséget, bármilyen szakterület felől közelítünk is. Fontos ezért, hogy a hallgatók megismerjék az eddigi kutatásokat és kísérleteket, illetve azok eredményeit.

II.2. Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

A. Tudás:

Megfelelő mértékben ismeri az építészethez kapcsolódó humán tudományokat és az építészetre ható képzőművészeteket. Érti az emberek, az épített és a természeti környezet közötti kapcsolatokat, kölcsönhatásokat, ismeri az épületek tervezésének elveit, lépéseit. Ismeri az energiahatékony és környezettudatos építés korszerű elveit, tervezési módszereit, jellemző építészeti és szerkezeti megoldásait, építőanyagait. Ismeri az építészmérnöki szakma társadalmi kötelezettségeit, annak szociológiai, műszaki, gazdasági, jogi és etikai tényezőit. Tisztában van a környezetvédelem, munkavédelem az esélyegyenlőség biztosításának elveivel.

B. Képesség

Képes az adott funkciókhoz, körülményekhez és igényekhez illeszkedő építészeti programalkotásra, követelményrendszer összeállítására.

C. Attitűd

A tárgy felhívja a figyelmet az esztétikai szempontokat és műszaki követelményeket egyaránt kielégítő, magas minőségű, harmonikus építészeti terv fontosságára, a problémák felismerésére és azok intuitív és az ismereteken alapuló megoldására. Felhívja a figyelmet az ökológiai szempontok jelentőségére, az építészet közösségi aspektusainak erősödő mivoltára. Nyitott az új információk befogadására, törekszik szakmai- és általános műveltségének a környezettel, emberi problémákkal, helyzetekkel szembeni érzékenység folyamatos fejlesztésére. Munkája során törekszik a rendszerszemléletű, folyamatorientált, komplex megközelítésre.

D. Önállóság és felelősség

A személyes anyagi és erkölcsi felelősség, az épített környezet társadalmi hatásának jelentőségének tudatosítása kiemelt hangsúllyal szerepel a tárgy céljai között. Elkötelezettség és igény a minőségi alkotó munkára.

II.3. Oktatási módszertan

A kurzus heti rendszerességgel zajlik, alkalmanként 1,5 óra kiméretben. Az órák első részében meghívott vendégek tartanak ~40 perces előadást, amit közös beszélgetés követ az adott témaköréről. A beszélgetés mindig a hallgatói képeslapüzenetekkel indul, amelyeket az előadók által megfogalmazott mottókra készítenek minden alkalomra. A félév három tematikus blokkra tagolódik.

- Az elsőben globális kitekintésben vizsgáljuk környezetünk állapotát. A népességnövekedés üteme, a fokozódó környezetszennyezés és a morális értékválság jelentette problémák legfontosabb összefüggéseivel ismerkedünk.
- A másodikban a megoldáskeresés lehetséges útjait vizsgáljuk egy-egy külföldi kezdeményezés megvalósult programjának bemutatásával, elkészült épületeinek elemzésével.
- A másodikban a megoldáskeresés lehetséges útjait vizsgáljuk egy-egy hazai kezdeményezés, megvalósult programjának bemutatásával, elkészült épületeinek elemzésével.

1. Szakirodalom
 - Az aktuális előadók ajánlásában
 - Cságoty Ferenc, Építészet és kultúra I. és II.
 - Ernst F. Schumacher, A kicsi szép, Tanulmányok egy emberközpontú közgazdaságtanról
 - Csányi Vilmos, íme az ember
 - Lányi Erzsébet: ökológikus épített, környezet- a modellváltás elvei és építészeti eszközei
 - Fathy, Hassan: Architecture for the Poor: An experiment in rural Egypt
 - Oppenheimer Dean, Andrea (2002): Rural Studio:
Samuel Mockbee and an Architecture of Decency. Princeton Architectural Press
 - Aravena, Alejandro szerk.; Iacobelli, Andrés szerk. (2016):
Elemental – Incremental Housing and Participatory Design Manual, Hatje Cantz
 - Andres Lepik, Small Scale, Big Change: New Architectures of Social Engagement
 - Lepik, Andreas; Simone Bader, Vera; Körner, Peter; Sturm, Philipp:
Think Global, Build Social – Architecture for a Better World, Goethe Institute
 - Builders Book, Socially Engaged Architecture From Hungary
 - Fehér Angéla szerk., Marozsán Csilla szerk., Pattermann Csilla szerk.(2011):
Jelenlét-módszertan mesék a telepi munkáról. Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Budapest
 - Kiss Dávid (2011): Cigánytelep nyolctól négyig – Dávid naplója. Magyar Máltai Szeretetszolgálat

2. Jegyzetek
 - Nyitottság és integráció az alkotói munkában –
Kemes Balázs DLA értekezése 2016
 - Közösség és építészet. Komplex tervezői megközelítések –
Fazekas Katalin DLA értekezése 2017
 - Társadalmi szempontok Budapest városrehabilitációs modelljeiben –
Borsos Melinda DLA értekezése 2018
 - KÖZTESHASZNÁLAT, MINT ANTISZEGREGÁCIÓS ESZKÖZ –
A budapesti Magdolna negyed esete és a berlini Neukölln-Reuterquartier párhuzama –
Dimitrijevic Tijana DLA értekezése 2018

3. Letölthető anyagok
 - Középületektől a közösségi építészetig elektronikus tankönyv, Szociális épületek c. fejezet
<http://kozepuletek.bme.hu/szocialis-epites/>
 - Az előadások minden kurzus során frissített teljes szöveges és képi anyaga
<http://www.kozep.bme.hu/kultura-es-epiteszet/>
 - Alejandro Aravena: My architectural philosophy? Bring the community into the process
<https://www.youtube.com/watch?v=o0IOPoe3qlg>
 - Diébédo Francis Kéré: How to build with clay... and community
<https://www.youtube.com/watch?v=MD23gllr52Y>
 - A Visual History of Human Knowledge | Manuel Lima | TED Talks
<https://www.youtube.com/watch?v=BQZKs75RMqM>

3.1. Előadások

- 01 hét - előadás - Világunk állapota (+félévnyitó)
- 02 hét - előadás - Klímaváltozással kapcsolatos tudományos megfigyelések áttekintése
- 03 hét - előadás - Tértfoglalási, térhasználati stratégiák
- 04 hét - előadás - Környezetükhöz való viszonyunk elemzése környezetpszichológiai megközelítésben

- 05 hét - előadás - Közösség és építészet. Komplex tervezői megközelítések
- 06 hét - előadás - Külföldi megvalósult programok és elkészült épületek elemzése
- 07 hét - szünet (vázlattervi hét)
- 08 hét - előadás - Külföldi megvalósult programok és elkészült épületek elemzése

- 09 hét - előadás - Hazai megvalósult programok és elkészült épületek elemzése
- 10 hét - előadás - Hazai megvalósult programok és elkészült épületek elemzése
- 11 hét - előadás - Hazai megvalósult programok és elkészült épületek elemzése
- 12 hét - előadás - Áttekintő összefoglalás (+félévzáró)

3.2. Gyakorlatok

- ...
- ...

I. TANTÁRGY KÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

IV.1 Általános szabályok

- a. A szorgalmi időszakban: részvétel a TVSZ. szerint kötelező
b. A vizsgaidőszakban: -

IV.2 Teljesítményértékelési módszerek

Az előadók kérdést vagy mottót fogalmaznak meg minden óra előtt, amelyekre a hallgatók egy-egy képeslap formájában reagálnak. Egy a témához kapcsolódó kép kiválasztása mellett rövid, ~800 karakteres terjedelmű szöveg formájában fogalmazzák meg saját gondolataikat. A vendégek előadása után mindig a képeslapok közös átnézésével indul a beszélgetés. Az órához egy második képeslap is tartozik, amelyen minden hallgató az előadással kapcsolatos számára legfontosabb gondolatot rögzíti. A képeslapokat meg is osztják egymással és az előadókkal a kurzus résztvevői, ilye módon egy közös féléves jegyzet készül.

IV.3 Teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

A teljesítményértékelésre 1-5 osztályzatot adunk. A tantárgy sikeres teljesítéséhez legalább elégséges osztályzatot kell szerezni.

IV.4 Érdemjegy megállapítás

100 pontos rendszerben:

- 0-50 pont között Elégtelen
50-60 pont között Elégséges
60-70 pont között Közepes
70-80 pont között Jó
80-100 pont között Jeles

IV.5 Javítás és pótlás

A kurzus teljesítésének feltétele a TVSZ-ben meghatározott számú órai részvétel, illetve a fent leírt tartalmú képeslapok elkészítése. A képeslapok normál leadása az órákon történik, de a pótlási hét péntek 12 óráig a félév során bármikor pótolhatók.

IV.6. A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

tevékenység	óra / félév
részvétel a kontakt tanórákon	12x2=24
felkészülés a teljesítményértékelésekre	-
rajzfeladatok elkészítése	12x1=12
vizsgafelkészülés	
összesen:	Σ36

IV.7. Jóváhagyás és érvényesség

Jóváhagyta az Építésmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete **2017. szeptember 7.**